



Heemkunde-Kring „Peelland”

te Helmond

DECEMBER 1960

L.S.

Hierdoor hebben wij de eer U uit te nodigen tot bijwoning van
een vergadering op:

Maandag 19 dec. a.s.
des avonds om 8 uur
in het Hotel

West Ende

De Zeereerwaarde Pater J. Sonnemans zal een causerie met licht-
beelden houden over Afrika.

De gehele wereld volgt met grote belangstelling de uitermate snelle ontwikkeling
van dit werelddeel. Pater Sonnemans zal hierover vertellen, waarbij het accent ge-
egd zal worden op de toekomst van dit werelddeel.

Het Bestuur rekent gaarne op een grote opkomst.

Het Bestuur.

In 1952 ben ik naar de missie gegaan-Oubangui-Chari (nu: Cen-
traal Afrikaanse Republiek).

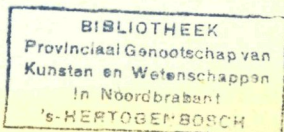
Tot 1958 ben ik daar leraar geweest aan het Klein Seminarie
Fort-Sibut), deed daarbij gewoon missie-werk(parochiewerk) en hield me vooral be-
zig met de verkennerij en de sport. In 1958 hadden we 6000 verkenners; vijf ervan
zijn minister geworden in de eerste "zwarte" regering. Sport ging er geweldig in en
ik mocht het laatste jaar verschillende kampioenschappen met mijn voet-basket-vol-
leyball teams winnen, alsook in de atletiek.

Mens sana in corpore sano.

Gedurende mijn ziekte heb ik de tijd en de kans gehad alle mo-
derne en oude problemen van zwart Afrika te bestuderen. Zodoende interesseer ik me
omenteel meer voor "het Afrika van de toekomst", dan voor "het Afrika van het ver-
leden. Daarmee verwerp ik niet wetenschappen als etnologie, culturele anthropolo-
gie etc. Maar daar moeten we niet bij blijven staan. We moeten ons allereerst af-
vragen: Hoe moeten deze mensen worden-en-hoe staan ze er nu voor.

Ik zal proberen te tonen hoe zwart Afrika er nu voor staat en
wat wij kunnen doen en moeten doen om het te helpen tot dat levensniveau te komen
waar wij al zijn.

Voilà, ce n'est pas tout; de 19de meer.



EXCURSIE "DAF"

Na de laatste bedrijfsexcursies (N.V. van Vlissingen en N.V. Robur) die in Helmond in Juni en September plaats vonden, heeft het Bestuur gemeend de volgende tocht naar een bedrijf in de naaste omgeving van onze stad te maken.

Het is ons gelukt om het zeer interessante en zeer actuele DAF-bedrijf te mogen bezichtigen met de leden van onze Kring, waar bij ons een film, een causerie en een rondtocht door het bedrijf "per trein" zal worden aangeboden. Dit alles zal ongeveer 3 uur duren, waarin ons dus de totale groei "van plaat" tot auto" zal worden getoond.

Misschien vindt er na afloop nog een demonstratie plaats met DAF-trekkers "in het terrein". Dit is afhankelijk van de weersomstandigheden. Kortom: het zal een zeer interessante middag worden, waarop wij de gelegenheid zullen krijgen om een zeer uniek bedrijf in Nederland te bezichtigen. Maar.....

Er is een grote moeilijkheid. Tot zijn spijt kan de DAF ons onmogelijk op zaterdag- of zondagmiddag ontvangen. De Directie wil uitsluitend haar bedrijf tonen wanneer het in volle werking is.

Deze wens hebben wij uiteraard te respecteren hoe moeilijk ons het valt haar aan U mede te delen. Want dit betekent voor de meeste van onze leden, die willen meegaan, dat zij een vrije middag hiervoor moeten nemen, die meestal van hun vakantietijd zal afgaan.

Hier is dus helaas niets aan te doen.

Misschien is het voor enkele zelfs mogelijk om deze middag vrij te nemen. Maar wij betreuren het voor hen voor wie het onmogelijk is. Hier is niets te helpen.

Tenslotte zullen, naar wij verwachten, er wel velen zijn, die gaarne voor deze excursie willen intekenen. Om nu vooraf enig indruk te hebben van hun aantal, hebben wij gemeend een enquête hiernaar te moeten instellen om te zien of dit aantal groot genoeg is om de begonnen werkzaamheden voort te zetten. Mocht dit niet zo zijn, dan kunnen wij ons beter de moeite en tijd besparen, die het organiseren van deze excursie kost.

Daar de datum voor deze middag ook nog niet door de DAF vastgesteld kan worden, kunnen wij deze ook nog niet mededelen. De verwachting is echter dat de tocht binnen enkele maanden zal plaats vinden (Het excursie-register is al voor een jaar volgeboekt)

Diegenen, die menen, dat zij, behoudens onverwachte omstandigheden, aan deze excursie op een middag in de week zullen deelnemen, worden verzocht bijgaand formulier in te vullen en vóór 1 jan. a.s. te zenden aan C. van Bokhoven Oostende 31a, opdat het Bestuur enig overzicht heeft van het aantal potentiële deelnemers, dat het definitief organiseren van vermelde excursie moet rechtvaardigen

E slot verzoeken wij U de Bestuursleden niet over bovenstaande te willen bellen
 p., daar zij geen verdere inlichtingen kunnen geven op het ogenblik. Er is ver-
 r niets afgesproken met de excursieleiding van de DAF-fabriek.

Misschien kunnen er wel of niet introdu-
 's meegaan. Dat is momenteel nog niet vast te stellen. Vul in ieder geval op in-
 ggend formulier in, wat U van plan bent.

P. Hornikx, Voorzitter.

MONUMENTENZORG in de vorige eeuw.

===== Toen in 1918 een provinciale commissie tot bewaring
 bescherming van monumenten in de provincie Noord-Brabant werd opgericht, werd
 ze wel met grote sympathie begroet. Maar vaak ging deze vreugde uitging gepaard
 t de klacht, dat de provincie zo laat haar aandacht aan deze materie wijdde. Het
 ge waar zijn, dat die zorgen de bestuurders van ons gewest niet dagelijks kwel-
 n, zij hebben er toch wel ooit hun aandacht aan gewijd. Bij circulaire van 20
 ptember 1827 werd aan de Gemeente-Besturen de tweeledige vraag gericht:
 of er zich gedenktekenen bevonden of antiquiteiten;
 welke personen in enig opzicht beroemd-er in de loop der eeuwen het levenslicht
 aanschouwden.

Uit het antwoord, dat de Gemeente Helmond inzond, is
 i. af te leiden, dat men de betekenis van hetgeen al dan niet een historische
 erkwaardigheid was, niet juist begreep en dat men van de historie van zijn eigen
 tad slechts een treurig beetje wist.

De Burgemeester van Helmond gaf bij schrijven van
 2 oktober 1827 op de gestelde vragen het volgende antwoord:

-) Dat er voor zover mij bekend zijn, zich binnen deze gemeente gene gedenkteke-
 nen van vroegere of latere tijd noch antiquiteiten enz. bevinden.
-) Dat in deze gemeente zijn geboren Lucas Gassel, een beroemd historieschilder
 en de beroemde Geerlof Suijkers, de schrijver der Algemene Wereldhistorie, wiens
 vader, ook Geerlof genoemd, alhier secretaris was.

Men ziet het: gedenktekenen uit vroeger tijd waren
 r niet. Het kasteel telde onder de historische merkwaardigheden niet mee, de
 erk met de fraaie toren (die veertig jaar later tegen de grond moest) evenmin. De
 ooië gevels in de Veestraat en op de Markt (waarvan er in mijn nog verschillende
 ijn afgebroken) had men van dit standpunt uit nooit bekeken. Dat men de laatste
 verblijfselen van de oude stadspoorten aan het Hoogeind en in de Veestraat voor
 en tiental jaren voor afbraak had verkocht, was men zeker al vergeten. En dat het
 ijtje van Helmondse Beroemdheden toch wel iets langer had kunnen zijn, bewijst
 p.m. wel mijn Biografisch Woordenboek van Helmond; al staan daar ook wel andere
 dan beroemde personen uit vroeger eeuwen in.

J. Heeren.

EEN ONGEPAST REQUEST AAN KONING LODEWIJK NAPOLEON

Koning Lodewijk Napoleon werd bij zijn bezoek aan onze stad in 1809 met veel eerbetoon ontvangen. Velen hadden zich beijverd om de ontvangst groots te doen zijn.

Door het Gemeentebestuur waren verschillende vrouwen, die vaardig waren met de naald, uitgenodigd hun medewerking te verlenen aan de versieringen. Deze vrouwen ontvingen voor hun arbeid een vergoeding van 12 stuivers per dag. Onder hen was ook een zekere mejuffrouw Johanna van Glabbeek, die met de toegekende beloning geen genoegen nam en 18 stuivers per dag eiste.

Toen het Gemeentebestuur bleef weigeren, om meer dan 12 stuivers per dag te betalen, zocht Johanna haar recht bij de Koning. Zij vroeg aan Z.M. het Gemeentebestuur van Helmond te gelasten haar een loon van 18 stuivers per dag uit te betalen. Evenals in dergelijke gevallen ook nu nog geschiedt, werd het request aan de betrokken autoriteiten gezonden met verzoek om inlichtingen. De secretarie van de Koning zond het request aan de Landdrost van Brabant, deze zond het aan de Kwartierdrost van Eindhoven, die het op zijn beurt weer doorzond aan het gemeentebestuur van Helmond, dat het antwoord moest geven.

Uit het met vooringenomenheid breedsprakig gesteld antwoord van de 26ste van de Louwmaand(januari) 1810 aan de Landdrost kan men o.a. lezen, dat het Gemeentebestuur het een beldiging vond voor Z.M., dat iemand 's Konings bemiddeling durft te vragen in zo'n onbeduidende zaak en hieraan werd toegevoegd:

" vooral in een tijd dat Hoogdeszelfs hart door bekommeingen van de allergewichtigste aard omtrent Zijn Rijk als het ware geslingerd en afgepijngd wordt.

en verder:

" Het kan niet anders dan ongelooflijk voorkomen, dat de suppliant 18 stuivers per dag met haar handwerk zou kunnen verdienen. Een kleermaker of kruier gaat voor een shelling daags en de kost de ganse dag werken. Wij kunnen dan ook verklaren, dat suppliant met het toegekende daggeld zeer ruim betaald is en wel zodanig, dat zij zich de onderneming had moeten besparen om 's Konings werkzaamheden met haar ongepast verzoek te vergroten.

Het antwoord van de Koning heb ik in het archief niet kunnen vinden. Het lijkt mij echter wel, dat de inlichtingen van de gemeente van Helmond aanlading geweest zijn om Johanna nul op request te geven.

C. van Bokhoven.

HET BESTUUR WENST ONZE LEDEN
EEN ZALIG KERSTFEEST EN EEN
VOORSPOEDIG 1961